

միս է, որ այստեղի գիւղացիները եկեղեցիները փակել են և իրենց ծխական քահանաներին մօտ չեն թողնում: Պատճառն այն է, որ քահանաներն իրենց հողերի սեփականութիւնն օրէնքով հաստատում են իրենց վրայ, իսկ գիւղացիները պահանջում են, որ քահանաները հողի սեփականութիւնից հրաժարուեն, այսինքն դատարանում բաւարարութիւն տան, թէ իրենց հող չունին: Քահանաներն ի հարկէ այդ բանը չեն անում և չեն էլ անի: Երբ հետեւ Դազախի գիւղական քահանաներն առանց հողի չեն կարող տարել: Բայց գիւղացիները երդուել ու վճռել են, որ եկեղեցիները չքանան և քահանաներին չընդունեն, մինչև որ նրանք հարկատուութիւն ընդունեն: Գիւղացիների կեանքում շատ ազդեց երկոյթներ ենք տեսել, բայց հայ գիւղացու եկեղեցի փակելը նոր հրաշք է, նոր ենք տեսնում և ապրում: Փակուած եկեղեցիների ծխատէր քահանաներն արդէն Թիֆլիս են ուղևորուել, որ իշխանութեան ուղարկուած հրահանգները ընդունան: Գիւղացիները այս անկարգ և անօրէնք արարելի վրայ:

Ելզ քահանաներից գիւղացիք զըրպարութիւններով իր բողոքներն են ուղարկել հոգեւոր իշխանութեանը, որ պատժեն:

Ճատ անգամ է պատահում, որ հում մարդկանց պատճառով գիւղացիք մէջ ահապին խռովութիւններ և քրքարներ: Դրանք իրենց կատարում են հարկատուութիւնները և հարկատուութիւնները մի հատկացող քննիչ ուղարկել, որ շատ խնձուած հոգեւոր գործեր պարզէ: Եւ կրկին նոյնպէս, որ քննիչը ինչէր գիւղացու և գիւղական կեանքին ծանօթ մարդ: Հակառակ դէպքում հում կամ խամ մարդը խռովութիւնը ոչ թէ մեղմացնում է, այլ նոր խռովութիւններ և զգոհութիւններ պատճառ է դառնում:

Յուսում ենք, որ հոգեւոր իշխանութիւնը շուտափոյթ կարգադրութիւն տան, որպէս զի սպաւանութիւնը շատ բաւարար է:

Մուղանի գաւառի մեկ հոտած հաւատարմաբար ժողովականներ, որ Կուր գետի ստաւի յորգացել է և ափերից դուրս գալով վառուղի է սպառնում Մուղանի գաւառում եղած ամբողջ բնակչութիւնը: Գետի ձախ ափում, կառավարութեան կարգադրութիւնով, պատահել են կանգնեցնում հողափոխութիւնը, որի համար օրական 1000 մարդ է աշխատում: Ելզ աշխատանքների վրայ հակում է ինժեներ պ. Նարեկի և իւր ընկերք: Մէկ ամէն յայտնութեամբ պատահել է քաղաքում միայն ճամբարում վիճակում մօտ 30 վերստ տարածութեան վրայ: Գետաբերանի օգնական պ. Փաւրցի խաճէն անձամբ գնալով այնտեղ եռանդուն կերպով միջոցներ է ձեռք առել օր առաջ գալիք վառուղի առաջն առնելու համար:

Երեւալի, մարտի 26-ին, Թիֆլիսի քաղաքային խորհրդի զարկնում կայացաւ Թիֆլիսի վարկի ընկերութեան ընդհանուր ժողովը: Կարգադրեցաւ և հաստատուեցաւ վերաբերող յանձնարարութիւնները և վարչութեան կողմից առաջարկուած 1896 թուի նախահաշիւը, բացի այն նոր ծախսից, որ առաջարկուած է մայիսի ընկերութեան շինարարական բաժնի վերակազմութեան համար: Ընդունուեցաւ միայն զմարտի պատճառ հիմնելու առաջարկը 600 ռ. ուճկով: Ընտրութիւնները յետաձգուեցան ապրիլի 7-ին:

Անցեալները ս. Էլմառնից մեկ հողորդ էին, որ միտարներն իրենց հասանելի ամակներ չեն ստանում, իսկ վերջերս մեկ հողորդում են, թէ ճեմարանի ուսուցիչները երեք ամիս է, որ իրենց ուճկոյն են սպասում:

Սա ինչ է նշանակում: Սպասում ենք այս լուրի ստուգումները:

Անցեալ աշնան լրագրների մէջ հազարուեցաւ, թէ կայսերական իրաւագիտութեան դարձեց ծրագրից դուրս է ձգուած յունարէն լեզուն: Ելծմ «Եւրոպ. Գաղ.»-ն հաղորդում է, որ այդ լուրը կատարելապէս ճշտուած է. այդ բարձրագոյն դարձեց մանդրների համար այս օրերս նոր կանոններ, ինչպէս և ուսման նոր ծրագիր է հաստատուել, որոնց մէջ բոլորովին չի նշանակուած յունարէն լեզուն, այլ զբաւեց մուսուլման և ընդհանուր պատմութիւնների և քիմիա. ընդամին ընդարձակուած է ֆիզիկայի դասաւանդումը:

Պետերբուրգ է վերադարձել ինժեներ Տիխոնովը, որ ուղարկուած էր երկաթուղի անցկացնելու համար ճանապարհը որոշելու Նիկոմիդիական կայսրանից մինչև Սուխում: Ճանապարհի արդէն որոշուած վերջացած է և բռնում է 265 վերստ տարածութիւն, որի վրայ 9 վերստ 100 սաճէն երկաթուղի համար մի ներքնուղի պիտի լինի:

Լրագրները հաղորդում են, որ Անգլիական կայսրանի երկրի կառավարիչ պէն-լէյտ. Ե. Ն. Կուրպատկինը, որ այժմ Աստերուրգում է, նոր պաշտօն է ստանալու:

Միջնակարգ դպրոցների այն ուսուցիչներ և ուսուցչուհիները համար, որոնք կրցանական զնալ նիժնի-նովոգորդի համառուական ցուցահանգէլը, ձրի բնակարաններ կրթութեանը տեղական միջոցներ միջնակարգ դպրոցների շինութիւնները մէջ:

ՆՈՐ-ՆՈՒԹԵՆԻՆԻՑ. — Մարդկային կրթակի օրը տեղադր յաջորդ Միխիլար հայր-սուրբը ս. Լուսաւորիչ եկեղեցում հանդիսաւոր պատարագի ժամանակ գառնալով ժողովրդին յայտնեց, թէ Վեհափառ Կաթողիկոսի րարհաճ հրաժանով այսօր ամին հայ եկեղեցիներում պիտի կարգադրուի Թաղաւոր Կայսրի հրովարտակը, մայիսին Մոսկուայում կատարուելիք թաղաւորութեան հանդիսի առթիւ հայր-սուրբը կարգալով Տրովարտակի րովանդակութիւնը, միւլքանի խօսքերով հասկացրեց ժողովրդին այդ հանդիսի նշանակութիւնը:

Այնուհետեւ յիշեց, որ այսօր, ինչպէս ամեն անգամ, եկեղեցիներում էլ պիտի շրջեցնեն կոյրերի համար գառնաճակ և խնդրեց, որ ժողովուրդը չինայէ իւր յուման կոյրերի համար, որոնք ամենից աւելի մեր մէջ կարօտ են առանձին խնամքի: Վեհափառ հայրապետը, Կայսրուհի Մարիա Ֆելոքորովնայի հովանաւորութեան սակ գառնուող կոյրերի խնամատար ընկերութեան պատուաւոր անդամ լինելով, հրամայեց էլ հայոց բոլոր եկեղեցիներում միշտ շրջեցնել կոյրերի համար գառնաճակ:

Եղանակները մինչև օրս ցուրտ են և քամին անպակաս է. ձրենքը դժուարութեամբ են հալուած, տաք արեգակի երես սակաւ ենք տեսնում: Կենսական պիտուրից մեկ մօտ ամեն բան էժան է:

ՀԱՄԱՐՈՒԹ. — Նախուցեալ Կիւրից Եւպիկոյոսը անձամբ չէր և շամիկեցիներին, որոնք բաղդ են ունեցել մի երկու տարի լսել հանդուցեալի սրտաբաղդ և կենդանի քարոզները: Ելզ ընալի ու անշահասէր հոգեւորականի յիշատակը դեռ շատ ժամանակ անմոռանալի կը մընայ ճամբարի վիճակի բոլոր հայ հասարակութեան սրտերում: Մարտի 10-ին, կիրակի օրը, թեմիս սրբազան առաջնորդի յատուկ կարգադրութեամբ, հանդիսաւոր հոգեհանգիստ կատարուեցաւ Երջանիկաշատակ Կիւրից Եւպիկոյոսի մահուան առաջին տարիիցի առթիւ: Սրբազան առաջնորդը, իւր տկարութեան պատճառով չկարողալալով անձամբ ներկայ գտնուել հոգեհանգիստին, հրամայել էր քաղաքիս գործակալ արժ. Տաճատ քահ. Մարաղեանցին մի քարոզ

խօսել: Արժ. Մարաղեանցը մի գեղեցիկ դարձեցաւ խօսեց եկեղեցում, դրուատելով հանդուցեալ եկեղեցականի տառաջնորդական և առհասարակ քարոզական արժանաւորութիւնները:

— Մարան էլ անցաւ, սակայն ճամբար մշտական գեղածածկող դարձելու զեռ իւր երեսը մեկ ցոյց չի տուել: Տեսնանալով ինչ է, մինչև մարդի ծնկներն է համուած: Երկիրն ամպամած է և քաղակ ընկած գրութեան մէջ է գտնուած: Որ վաճառականին խօսեցնես, «քեւստաւութիւն» բառը կըլուս բերանից: Կենսական միջոցներն անցեալ տարիների համեմատութեամբ այս տարի թանկ են ծախուած: Միայն հացն է, որ էժան է, այն է ֆունտը 2 կոպէկ:

ԱՅՈՒՐԱՅԻՆՔ. — Քաղաքային ընտրութիւնները մեղանում սկսուելու են եկող ապրիլի 7-ին: Քաղաքապետի պաշտօնի համար աչքի առաջ կան միւլքանիսը, սակայն ժողովուրդը զեռ չի որոշել, թէ նրանցից ո՞րն է աւելի արժանաւորը: Մինչև այսօր, երբ քաղաքը կառավարւում էր գեղեցուտաներով, պէտք է իտաստականում, որ ոչ մի իրական օգուտ չէր կըլ քաղաքի բարօրութեան համար, որան էլ խօսուած էր շատ խնդիրների մասին: Իսկ այժմ, երբ նախատեսուած է մի նոր կազմակերպութիւն լայն իրաւունքներով օժտուած, մեծ յոյս ունիւր վերջապէս այն բոլոր յարուցուած, բայց զեռ չլուծուած խնդիրները իրաւորութեամբ տեսնելու: Երկար խօսուել է քաղաքի փողոցները բարելաւ մօսին, բայց զեռ ստիպուած ենք տարուայ մէջ միւլքանի ամիս ցեխերի սեղաններ ունենալ: Այժմ էլ գտնուած ենք նոյն սեղանում: Իսկ ջրի հարցը, որն անցեալ տարուանից համարեալ վճռուած քան էր և չնորհի, պատահական ջրմբաւակցութեան, պատահում է ինք իրաւորութեամբ տեսնել, իսկ փառնուած ենք տեսնում ներկայումս և անցեալ տարուայ տար տաք խօսքերից և ոչ մի բառ ենք լսում ներկայումս ջրի այդ կենսական խնդրի մասին: Այսպէս է մեր Ախալքալաքում, ջրմբ եռանդով սկսում ենք, տաք տաք խօսում, փառաւոր ապագան այժմանից տեսնում, նրանով խնդում, բայց յանկարծ ջրմբաւակի առօրեան իշխում է մինչև գերօն: Եկեղեցու հոգեւորական փուլ գալով վառուղի էր սպառնում: Կարգուած է ինք անցեալ ամսառուսանի դահլիճում լսել պարտաւային պաշտամունքները, մինչև եկեղեցու կտուրի նորոգելը: Բայց ախալքալաքից մէջ յանկարծ միտք արծարծուց եկեղեցին հիմքից քանդել և մի նոր, փառաւոր եկեղեցի կառուցանել հիմ անդ, որը մեծ նախադիւրք էր մեր քաղաքի համար իւր իրճիթանման ձեռք: Միւլքանի ամիս շարունակ խօսուց (ի հարկ է, տաք-տաք, մինչև ջրմբաւակի 40 ատոմանը), չէնքի համար փողի աղբիւրներ գտնուեցին, ժողով, մասնաժողով, ճարտարապետ. յատակագիծ, թոյլտուութիւն և... Ինչ. — ջրմբաւակին ի՞նչ միջն է Օ. իսկ այդ բոլորի փոխարէն արիւղաբացիներս բաւականաքանք իրճիթանիկ եկեղեցու հողէ կը տուրի միւլքանի փայտերը փոխելով և ներքը ներկելով:

Քրիստոսի ս. Յարութեան տօնի առթիւ հեղադրեցով, քրիստոսի և նամակներով ստացուած շնորհաւորութիւնները համար թերթի խմբագիրը և իւրմբաւակի անդամները յայտնում են շնորհակալութիւն:

ՄԱՐՏԻԱՆԻ ԶՈՐԻՃԸ. — Նախուցեալ Կիւրից Եւպիկոյոսը անձամբ չէր և շամիկեցիներին, որոնք բաղդ են ունեցել մի երկու տարի լսել հանդուցեալի սրտաբաղդ և կենդանի քարոզները: Ելզ ընալի ու անշահասէր հոգեւորականի յիշատակը դեռ շատ ժամանակ անմոռանալի կը մընայ ճամբարի վիճակի բոլոր հայ հասարակութեան սրտերում: Մարտի 10-ին, կիրակի օրը, թեմիս սրբազան առաջնորդի յատուկ կարգադրութեամբ, հանդիսաւոր հոգեհանգիստ կատարուեցաւ Երջանիկաշատակ Կիւրից Եւպիկոյոսի մահուան առաջին տարիիցի առթիւ: Սրբազան առաջնորդը, իւր տկարութեան պատճառով չկարողալալով անձամբ ներկայ գտնուել հոգեհանգիստին, հրամայել էր քաղաքիս գործակալ արժ. Տաճատ քահ. Մարաղեանցին մի քարոզ

խօսել: Արժ. Մարաղեանցը մի գեղեցիկ դարձեցաւ խօսեց եկեղեցում, դրուատելով հանդուցեալ եկեղեցականի տառաջնորդական և առհասարակ քարոզական արժանաւորութիւնները:

ՄԱՐՏԻԱՆԻ ԶՈՐԻՃԸ. — Նախուցեալ Կիւրից Եւպիկոյոսը անձամբ չէր և շամիկեցիներին, որոնք բաղդ են ունեցել մի երկու տարի լսել հանդուցեալի սրտաբաղդ և կենդանի քարոզները: Ելզ ընալի ու անշահասէր հոգեւորականի յիշատակը դեռ շատ ժամանակ անմոռանալի կը մընայ ճամբարի վիճակի բոլոր հայ հասարակութեան սրտերում: Մարտի 10-ին, կիրակի օրը, թեմիս սրբազան առաջնորդի յատուկ կարգադրութեամբ, հանդիսաւոր հոգեհանգիստ կատարուեցաւ Երջանիկաշատակ Կիւրից Եւպիկոյոսի մահուան առաջին տարիիցի առթիւ: Սրբազան առաջնորդը, իւր տկարութեան պատճառով չկարողալալով անձամբ ներկայ գտնուել հոգեհանգիստին, հրամայել էր քաղաքիս գործակալ արժ. Տաճատ քահ. Մարաղեանցին մի քարոզ

խօսել: Արժ. Մարաղեանցը մի գեղեցիկ դարձեցաւ խօսեց եկեղեցում, դրուատելով հանդուցեալ եկեղեցականի տառաջնորդական և առհասարակ քարոզական արժանաւորութիւնները:

Մարան էլ անցաւ, սակայն ճամբար մշտական գեղածածկող դարձելու զեռ իւր երեսը մեկ ցոյց չի տուել: Տեսնանալով ինչ է, մինչև մարդի ծնկներն է համուած: Երկիրն ամպամած է և քաղակ ընկած գրութեան մէջ է գտնուած: Որ վաճառականին խօսեցնես, «քեւստաւութիւն» բառը կըլուս բերանից: Կենսական միջոցներն անցեալ տարիների համեմատութեամբ այս տարի թանկ են ծախուած: Միայն հացն է, որ էժան է, այն է ֆունտը 2 կոպէկ:

Այս յօդուածագիրը խօսում է այն մասին, թէ ուսումնարանական իշխանութիւնը նախատի ունենալով միջնակարգ ուսումնարաններ աւարտող ուղանկանց ժամանակ տալ համալսարանի համար պարտաւորուելու, գիմնալիական ճանապարհով այնպիսի փոխաւորութիւններ է մտքել:

Եր այդ կարգի հաստատութիւնների մէջ ստորոգները հնարաւորութիւն են ունենում, ոչ թէ 16 տարեկան հասակում աւարտելու, ինչպէս առաջ էր, այլ 15 տարեկան: Ելզ հասակում են աւարտում ներկայումս գիմնալից օրիորդների մեծամասնութիւնը, որով և 3-4 տարի ժամանակ են ունենում հասունութեան վայրագիր ստանալու համար պարտաւորուելու: Ելզ նախապատրաստութիւնը գիւղացիները նրա պատկով գերմանացի կանանց մի շրջան իւր եռանդուն գործունէութեամբ կարողացել էր գրաւական այնքան նշանուոր միջոցներ ձեռք բերել, որ համարեա միտմտեալ շուրջ տեղ (Երբէք, Լէյպցիգ, Կարլսրուէ, Մունխեն) կրթական հաստատութիւններ է բաց արել, որոնք միջնակարգ կրթութիւնի ստացած ուղանկանք երեք տարուայ ընթացքում կարողանում են հիմնաւոր և լուրջ նախապատրաստութիւն մատակարարել հասունութեան վայրագիր ձեռք բերելու համար:

Այսպիսով Գերմանիան, որ համեմատութեամբ միւրս երկրներին կանանց կրթութիւնն ունիւր զորում աւելի յետ էր մընացել, մի անգամից յաւաքողմութեան այնպիսի խոշոր քայլ արեց, որ գիւղացի սեռի բարձրացումը կրթութիւն ստանալու գործը ահապին միւրում ստացու և դրուեցաւ առաւել նախապատրար պայմանները մէջ:

*. «Մուսկ. Միւրի» հանդէսում լոյս է տեսնում մարմնական պատմիները վերացնելու մասին մի յօդուած, որ հեղինակը այդ ինքզին վերաբերութեամբ և ոչ մի քաղաքի համար իւր իրճիթանման ձեռք: Միւլքանի ամիս շարունակ խօսուց (ի հարկ է, տաք-տաք, մինչև ջրմբաւակի 40 ատոմանը), չէնքի համար փողի աղբիւրներ գտնուեցին, ժողով, մասնաժողով, ճարտարապետ. յատակագիծ, թոյլտուութիւն և... Ինչ. — ջրմբաւակին ի՞նչ միջն է Օ. իսկ այդ բոլորի փոխարէն արիւղաբացիներս բաւականաքանք իրճիթանիկ եկեղեցու հողէ կը տուրի միւլքանի փայտերը փոխելով և ներքը ներկելով:

Քրիստոսի ս. Յարութեան տօնի առթիւ հեղադրեցով, քրիստոսի և նամակներով ստացուած շնորհաւորութիւնները համար թերթի խմբագիրը և իւրմբաւակի անդամները յայտնում են շնորհակալութիւն:

մարմնական պատմիների աժան նստել կարեւորութիւն չունի, քանի որ դրանով բանաւորութեան վայրերի պէտքը չի բարձուած, և վերջապէս ուշադրութեան առնելով, որ բոլոր կրթական աղբիւր մէջ մարմնական պատմիները բոլորովին վերացած են, և թէ մեր գիւղական հասարակութիւնների համար նրանց վերացնելու խնդիրը արդէն հասունացել է, մենք հաստատուած ենք, որ ունեւածու է անմիջապէս բոլորովին վերացնել մարմնական պատմիները գիւղական հասարակութիւնների վերաբերմամբ:

*. Թէ որքան աննախանձելի վիճակի մէջ է գտնուած ուսումնարանական գործը Կովկասում, ցոյց են տալիս «Կապրէկ» թերթի տաւջ բերած թուեւրը, որ առած է Կովկասում ուսումնական շրջանի հոգաբարձութեան հրաւարակած 1895 թուի հաշուից:

Թիֆլիսի նահանգում 2,704 ընակչի վրայ ընկնում է մի ուսումնարան, Գուրիայի նահանգում 1,543 ընակչին, Դանիակի նահանգում — 391 ընակչի, Երևանի նահանգում 4,762 ընակչի, Կարսի գաւառում 651 ընակչի, Բազումի նահանգում — 2,053 ընակչի, և Գաղաթանի շրջանում — 815 ընակչի: Հիւսիսային Կովկասում իւրաքանչիւր ուսումնարանի վրայ գալիս է հեռեւոր թուով ընակչի Սեաստապոլի նահանգ 2,252 հոգուն, Կարսի շրջանում — 2,907 հոգուն և Իւրեքի շրջանում 3,496 հոգուն:

Ելզ թուերը հաշուած ժամանակ, ինչպէս յայտնում է այդ լրագիրը, ի նկատի են առնուած նաեւ թուերի մէջիցիներն և հրկական սինապոլիներն կից եղող ժողովրդական ուսումնարաններն և, ուր ուսաց լեզուն ամենին չէ տաւուղում և չունին օրիւրեկ հասարակական նշանակութիւն: Ելզ կարելի ուսումնարանները հաշուելով դուրս ձգուած ժամանակ, վերոյիշեալ թուերը բոլորովին փոխուած են: Այսպէս,

Դանիակի նահանգում ամեն մի ուսումնարանի վրայ 7,247 հոգի, Բազումի նահանգում — 11,308 հոգի, իսկ Գաղաթանի շրջանում այդ թուեր հասնում է արդէն 41,666-ի:

ԹԱԹԱՎԱԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՆԱՄԱՐԻ ԹԻՐԻՆԵՐԻՆԵՐԻ
(«Նոր-Գործ»-ի թղթակցից)

ԲՈՒՂԱՐԻՆԵՐ ԻԶՄԻՆԻ ՄՈՒՏԲԸ Կ.ՊՈԼՍ

Կ. ՊՈԼՍ, 15 մարտի. — Օրուայ հետաքրքիր դէպքը և խօսակցութեան նիւթը պոսեցող համար Բուլղարայի իշխանի Ֆերդինանդ Կորոլդի այցելութիւնն է թրքական մայրաքաղաքին: Երկի գեռ կէս օրից շատ առաջ հետաքրքրուող բազմութիւն էր խոնարած Սիբէլի կողմում բազմամասնուած, երկաթուղու կայարանի շուրջը: Կայացանք ներսից ու դրսից զարդարուած էլ ծաղիկներով ու գափնիկներով, ծածանում էին կան իւրանի զրոյշակները: Բայց քաղաքի մեծ մասը կարգում էին բուլղարացիք ծաղիկափոխներով: Թուրքերը նոյնպէս պակաս չէին, որոնք կարծես մոռացել էին 75—76 թուականի մեծամեծ դէպքերը և բուլղարաների հետ համեմատն ուրախ ժպիտներ էին փայտանալու: Կայարանի առջև կանգնած էին բուլղարական վարժականները երկուստ աշակերտները նոյնպէս ծաղիկներով, իսկ կայարանի մէջ, սպասման սրահում, գտնուած էին ներքին գործերի մինիստր Միմաուս վաշան, բաղարարուած Թափան փաշան և ուստիկանութեան մինիստր Գաբըմ փաշան: Կայարանի հիւսիսային կողմը կանգնած էին մի շարք հիւտորներ և հեծակ գիւղացիներ:

Վէս օրից յետոյ ժամը 3-ին Ֆերդինանդ իշխանին բերող յատուկ գնացքը կանգ առաւ կայարանի առջև: Ելզ ժամանակ իշխանը վազդին պատուահանից դուրս նայեց, լսելու համար այն բարի պատման երբ, որ սկսել էին երկրբուլղար աշակերտները: Իշխանն այդ երբը լսելով, ժպտաւ և միւլքանի վայրէկան նայեց և դուրսը ներս ատուրու: Ելզ ժամանակ Զինին փաշան, որ ան-

խաղաղութիւն չունի, քանի որ դրանով բանաւորութեան վայրերի պէտքը չի բարձուած, և վերջապէս ուշադրութեան առնելով, որ բոլոր կրթական աղբիւր մէջ մարմնական պատմիները բոլորովին վերացած են, և թէ մեր գիւղական հասարակութիւնների համար նրանց վերացնելու խնդիրը արդէն հասունացել է, մենք հաստատուած ենք, որ ունեւածու է անմիջապէս բոլորովին վ

անկացնել, եթէ անկարգութիւնները շարունակուելով լինին Գրետէ կղզու վտարանի փաշայի ստապոյնի հետազոտող ընդունողին էլ հանդիպուցուցէ՝ բնականութիւն չունէր: Փոքր ինչ հանդասութիւն վայելիլու համար, կրտսեղիք պահանջում են հարկերից ազատուելու վերաբերութիւնամբ կայացուած համաձայնութիւնն իրագործումը, բացի այդ իշխանութեան գլուխը գանուող անձերը ընտրելի թրիստոնեաներից: Այդպիսով թուրք կառավարութիւնը ոչ միայն Գրետէից չէ պիտի կարողանայ ոչինչ ստանալ, այլ ընդհակառակը պիտի հարկահարուէ տարին միքանի միլիոն ծախսերը նրան ընդունողին անհնար է: Անթիլ ինչ պատճառով է, որ կղզու գործերի վիճակը ըստ նախնայն ստատիկ վերլուիչուցիչ է: Գարեի է յուսով, որ միջբանի տարրերից ի վեր գաղութիւնն ունեցող այդ դրութիւնը դեռ բազմաթիւ երկար կը շարունակուի, եթէ միայն Անգլիան կաշիստի իւր սկուռ ուժով ապրտամբութիւն առաջացնել: Յաւանական զեռն հա կի կարող պատեղաբան հրաւեր կարգադրի Թուրքիային, Գրետէ ընդունի իւր ձեռքն առնելու նմանապէս և հետաքրքրութիւնամբ է սպասուում թուրքան փաշայի բուն լիբը ընթիւացը:

Շնչանաւոր ստատիկան մտադասէ միւս Բարսէնը ճանապարհուել է Մարտի (?) և Այնթապ, որից յետոյ ևս մտադրէ է Փոքր-Ասիայի ուրիշ մասերն այցելի թրիստոնեայ ժողովրդին բաշխելու Ամերիկայից ստացած դրամական նպատակները:

Չեղբակալութիւնները շարունակուել են Կ. Պոլսում. այս օրերս դարձեալ բարձր դասի հասարակութեան պատկանող բազմաթիւ թուրքեր են ձերբակալուել Լոնդոնի և Պարիզի յեղափոխական կոմիտեաների հետ յարաբերութիւն ունենալու պատճառով: Արտորուսւել են հետեւեալները. Թաղաքային բարձրաստիճան մի պաշտօնակ, մի զինուորական բժիշկ և բազմաթիւ սպաներ: Ստատիկ մեծ ազմով բարձրացրցի բանտարկուածներից շատերի տանջանքները ենթարկուելու հանդամանքը, նրանց հասցէկին արտասահմանից յեղափոխական լրագիրներ ստացուելու պատճառով:

Լուրեր են չըջում, որ սուլթանի սիրելի իզգէտ բէլը բոլորովին կորցրել է իւր ազդեցութիւնը, մահաւանդ սկսած այն ժամանակից, երբ սուլթանը համոզուեց, որ նա վստահար խորհուրդներ է տալիս իրեն քաղաքական գանազան խնդիրների վերաբերմամբ: Իզգէտ բէլը վաղը ընկնելու պատճառը համարուել են միմիտարական վերջին փոփոխութիւնը, որից յետոյ պաշտոն սկսեցին յաճախել այնպիսի անձնատուրութիւններ, որոնց ստատիկ զէմ էր սուլթանը և այդ իզգէտ բէլի ազդեցութիւնն սակ:

—

ՌՈՒՍԻԵ ԵՒ ՓՐԱՆՍԻԵ. Յայտնի է, որ եգիպտական խնդրում նշտապաժնութիւն գտնելով եռազգատական գաշնակցութիւնն կողմացի, իւր զէմ է զինել Քարտիսիային և Ռուսիային, որոնք բոլորովին հակառակ են Անգլիայի կողմից Սուլթանի արշաւանքի վերաբերութեամբ կղած առաջարկներին: Թէև արտասահմանեան միջանի թիւրքեր աշխատում են ցոյց տալ, որ Քարտիսիայի և Ռուսիայի միջև եղած նախկին համաձայնութիւնը խախտուած է, սակայն Քարտիսիան «ՅՈՂ» թիւրքին Պետերբուրգից ուղարկուած մի թիւրքակցութիւն ընդունելու դրս հակառակն է ապացուցանում: Այդ թիւրքակցութեան մէջ ի միջև այլոց տուում է. «Պետերբուրգի և Պարիզի կարմիրները միջև փոխանակուած հեռագրիները հաստատում են, որ երկու տերութիւնները միջև դրոյթիւնն ունի շատ հաստատուել և յետին մտքերից ապստամաձայնութիւն, և թէ Քարտիսիան կատարելապէս կարող է փոխալ լինել Ռուսիայի սպաշտապնութեան վրայ:

